

ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2022/553

z 5. apríla 2022

o monitorovaní prítomnosti toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* v potravinách

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

- (1) Vedecká skupina pre kontaminanty v potravinovom reťazci (ďalej len „CONTAM“) Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (ďalej len „EFSA“) prijala v roku 2011 vedecké stanovisko k rizikám, ktoré prítomnosť toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* v potravinách predstavuje pre zdravie zvierat a verejné zdravie. ⁽¹⁾
- (2) Úrad EFSA takisto nedávno uverejnil vedeckú správu o posúdení účinkov toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* v európskej populácii pri expozícii prostredníctvom potravín ⁽²⁾. Dospel k záveru, že odhadovaná chronická expozícia toxínom produkovaných hubou rodu *Alternaria*, konkrétne toxínom alternariol, alternariol monometyl éter a kyselina tenuazonová, prostredníctvom potravín presahuje príslušnú prahovú hodnotu toxikologického rizika, čo signalizuje, že sú potrebné dodatočné údaje o toxicite špecifické pre dané zlučenyiny.
- (3) Úrad EFSA odporučil, aby sa zozbieralo viac údajov o prítomnosti toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* v príslušných potravinách (okrem iného v ovocí a ovocných výrobkoch, v rajčiakoch a výrobkoch z rajčiakov, v potravinách na báze obilnín určených pre dojčatá a malé deti). Úrad EFSA takisto odporučil, aby sa používali citlivejšie analytické metódy s cieľom znížiť neistotu v súvislosti s expozíciou účinkom rôznych toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* spôsobenú tým, že vysoký podiel údajov v aktuálne dostupnom súbore údajov bol označený ako údaje „pod kvantifikačným limitom (LOQ)“, pretože použité analytické metódy neboli vždy dostatočne citlivé.
- (4) Mieru prítomnosti toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* v potravinách možno znížiť alebo jej zabrániť správnou poľnohospodárskou praxou, vhodnými podmienkami skladovania a prepravy a správnou výrobnou praxou. Treba však získať viac informácií o faktoroch, ktoré vedú k relatívne vysokým hladinám toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* v určitých potravinách, aby sa dalo určiť, aké opatrenia sa majú prijať na zabránenie prítomnosti týchto toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* v týchto potravinách alebo na zníženie hladiny uvedených toxínov.
- (5) S cieľom poskytnúť usmernenie k tomu, kedy by bolo vhodné identifikovať faktory, ktoré vedú k relatívne vysokým alebo dokonca významným hladinám toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* v potravinách, je potrebné stanoviť orientačné hodnoty pre potraviny na základe údajov dostupných v databáze EFSA. Orientačné hodnoty sa stanovili len pre potraviny, pre ktoré je k dispozícii dostatok údajov o výskyte.
- (6) Preto je vhodné odporučiť monitorovanie toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* v potravinách a identifikáciu faktorov, ktoré vedú k ich vysokým hladinám v určitých potravinách,

⁽¹⁾ EFSA on Contaminants in the Food Chain [Vedecká skupina EFSA pre kontaminanty v potravinovom reťazci (CONTAM)]; *Scientific Opinion on the risks for animal and public health related to the presence of Alternaria toxins in feed and food*. (Vedecké stanovisko k rizikám pre zdravie zvierat a verejné zdravie, ktoré vyplývajú z prítomnosti toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* v potravinách a krmivách.) Vestník EFSA (*EFSA Journal*) (2011) 9(10):2407. [97 s.] doi:10.2903/j.efsa.2011.2407. K dispozícii na: www.efsa.europa.eu/efsajournal.

⁽²⁾ EFSA, Arcella D, Eskola M a Gómez Ruiz JA, 2016. *Scientific report on the dietary exposure assessment to Alternaria toxins in the European population*. (Vedecká správa o posúdení expozície toxínom produkovaných hubou rodu *Alternaria* prostredníctvom stravy u európskeho obyvateľstva.) Vestník EFSA (*EFSA Journal*) (2016) 14(12):4654, 32 s., doi:10.2903/j.efsa.2016.4654.

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

- (1) Členské štáty v úzkej spolupráci s prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov by mali monitorovať toxíny produkované hubou rodu *Alternaria*, konkrétne toxíny alternariol, alternariol monometyl éter a kyselina tenuazonová, v potravinách, najmä vo výrobkoch zo spracovaných rajčiakov, v mletej paprike, sezamových semenách, slnečnicových semenách, slnečnicovom oleji, orechoch stromových, sušených figách a potravinách na báze obilnín pre dojčatá a malé deti. Ak je to možné, mali by sa analyzovať aj iné toxíny produkované hubou rodu *Alternaria* a výsledky by sa mali oznámiť Európskemu úradu pre bezpečnosť potravín.
- (2) S cieľom zabezpečiť reprezentatívnosť vzoriek by členské štáty mali dodržiavať príslušné postupy odberu vzoriek stanovené v nariadení Komisie (ES) č. 401/2006 z 23. februára 2006 ⁽³⁾. V prípade výrobkov zo spracovaných rajčiakov by sa postup odberu vzoriek mal vykonávať v súlade s pravidlami stanovenými v časti H (tekuté výrobky) alebo v časti I (tuhé výrobky) prílohy I k nariadeniu (ES) č. 401/2006. Ak sa postup odberu vzoriek, ktorý uplatňuje prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, odchyľuje od postupu stanoveného v nariadení (ES) č. 401/2006, mal by byť pre danú dávku reprezentatívny.
- (3) Na stanovenie alternariolu a alternariolu monometylu éteru by LOQ nemal byť vyšší ako 2 µg/kg v potravinách na báze obilnín pre dojčatá a malé deti a 4 µg/kg v iných potravinách a na stanovenie kyseliny tenuazonovej by LOQ nemal byť vyšší ako 20 µg/kg vo všetkých potravinách.
- (4) Členské štáty za aktívnej účasti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov by mali vykonávať vyšetrenia s cieľom identifikovať faktory, ktoré vedú k týmto hladinám presahujúcim orientačné hladiny, a účinky spracovania na hladiny týchto toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* stanovené v prílohe k tomuto odporúčaniu.
- (5) Členské štáty a prevádzkovatelia potravinárskych podnikov by mali úradu EFSA do 30. júna každého roka poskytnúť údaje za predchádzajúci rok na účely zhromaždenia týchto údajov do jednej databázy v súlade s požiadavkami uvedenými v usmerneniach EFSA o štandardnom opise vzorky (SSD) pre potraviny a krmivá a dodatočnými osobitnými požiadavkami úradu EFSA na podávanie správ ⁽⁴⁾.

V Bruseli 5. apríla 2022

Za Komisiu
Stella KYRIAKIDES
členka Komisie

⁽³⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 401/2006 z 23. februára 2006, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analytické metódy na úradnú kontrolu hodnôt mykotoxínov v potravinách (Ú. v. EÚ L 70, 9.3.2006, s. 12).

⁽⁴⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0>.

PRÍLOHA

Orientačné hladiny pre alternariol, alternariol monometyl éter a kyselinu tenuazonovú v určitých potravinách na základe dostupných údajov v databáze EFSA, pri prekročení ktorých by sa mali vykonávať vyšetrovania faktorov vedúcich k prítomnosti toxínov produkovaných hubou rodu *Alternaria* alebo účinkov spracovania potravín. Orientačné hladiny nepredstavujú hladiny bezpečnosti potravín.

Potraviny	Alternariol (AOH) (µg/kg)	Alternariol monometyl éter (AME) (µg/kg)	Kyselina tenuazonová (TeA) (µg/kg)
Výrobky zo spracovaných rajčiakov	10	5	500
Mletá paprika	–	–	10 000
Sezamové semená	30	30	100
Slnečnicové semená	30	30	1 000
Slnečnicový olej	10	10	100
Orechy stromové	–	–	100
Sušené figy	–	–	1 000
Potraviny na báze obilnín pre dojčatá a malé deti	2	2	500